

Lo Somatenent

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Reus Dissapte 9 de Octubre de 1897

Núm. 3.388

Ay XII

PREUS DE SUSCRIPCIO

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIO, (PORXOS)

PUNTS DE SUSCRIPCIO

En la Administració d'aquest diari y en les principals llibrerias d'aquesta ciutat y de fora. En Barcelona, litografia Mallofre, carrer Jauguera, 6. No s'acceptaran originals encara que no s'publicuin.

Farmacia Serra

La que paga més contribució de la provincia

FARMACIA OBERTA TOTA LA NIT

Arrabal Santa Anna, número 80, prop à la plassa de Catalunya

MALALTS DELS OJLLS

Lo DOCTOR BIADA, oculista del Hospital del S. C. de Barcelona, ex-quefe de clinica y ab titol de las universitats de Berlin y Wurzburg, ex-ajudant dels Drs. Wecker y Landolt de Paris.

Reb en CONSULT a Reus, tots los diumenges y dilluns de 9 à 12 y de 4 à 5.

Arrabal alt de Jesús, 38, sobre l'Correu.

Los demés dias à Barcelona, Claris, 44, cantonada à la Gran Via, de 11 à una y de 4 à 5.

PERA EL DIA DELS MORTS

Riquíssim y variat assortit de coronas, flors artificials, rams, pensaments y demés adorns propis pera nitros, panteons y sepulchras y arreglo dels demés objectes que s'troban deteriorats.

Ultima novetat y gust exquisit, a preus limitadissims.

Se trobarà en lo domicili de las germanas

RIPOLL

Reus.—Carrer de S. Joan, 18, segon.—Reus.

Vinyas Americanas

—DE

Marcial Ombras (Propietari)

Avinguda del ferro-carril, Figueras, (Girona)

Barbats y estacas en venta, rer millions.—Preus reduhits y autenticitat garantizada.—Cinch millions d'estacas, y un milió de barbats.

GAS REUSENSE

Aquesta Societat instala canyerias y aparatos d'illuminació y calefacció à qui ho solliciti, sens cap gasto per part del sollicitant, mediant lo pago del gas à 30 céntims de pesseta lo metre cúbich, y ab tal que consum anyal arribi à una quantitat determinada.

Perà més informes y details, dirigirse à la fàbrica.

SECCIO DOCTRINAL

La cuestió foral

En aquestos calamitosos temps tots son questions. Assumptos fàcils, se fan impossibles; de senzills, complicats. Y tot perque s'parla molt y s'discurreix poch, ò no s'vol discurreix, lo qual vé à ser lo mateix.

Anomenar al assumpto fuerista, *cuestió foral*, en lo sentit ampli en que aquesta frase s'emplea, es desnaturalisar per complet totas nostras aspiracions lliures.

Perque aquins parlan de la *cuestió foral* en tal sentit que entenen per *cuestió foral*?

Ne parlan los d'enllà al Ebre ó los que están afiliats à partits ultra ibèrichs. Entenen per tal, la descentralizació política espanyola, la reparació d'aquells organismes nacionals espanyols, que vivint primer una vida semi-autònoma, deguda mes bé à las circunstancias de lloch y temps, que à un principi jurídic que informés

sa existencia, arribaren à vincularse à un determinat centre que'ls absorbí, y ha arribat al present fins à confondre ab éll. Per aixó vos parlarán dels furs d'Aragó, de Valencia, d'Asturias, y encara algun, desentrançant extrany conceptes de la paraula *furs*, vos assegurarà molt formal que també Castella'ls tingué, sens volguer entendre que las llibertats de Castella, com las d'altres molts pobles y regions que'ns presentan com aforadas, eran més bé exempcions de classe, que lleys constitucionals, síntesis de la existencia y distinció d'un determinat poble.

Aqueixas y no altrás son las idees dels partits polítics espanyols, que tenen escrita en sa bandera la paraula *fueros* ó altra qualsevol que pera ells sol indicar lo mateix, com son las de descentralizació, federació, autonomia, etc. Y per aixó precisament, al parlar dels Furs de las *Vascongadas*, entenen que aquestas tenen tant dret à la recuperació dels mateixos, quant tenen à la descentralizació *las demés* regions espanyolas. Es à dir, que si arribés à alcanzar solidés en Espanya un non estat de cosas, y s'concedissin llibertats à Castella, Aragó, Valencia, etc., allavors era l temps arriba de restituir à las *Vascongadas* los Furs que se'ls hi arrancó.

La essencia tota de lo que continuament afirman, no es més que aquesta, encàr per aquells partits que tractan de fer simpática sa causa extrangerista, als ulls dels senzills vasconcats.

Com se ven, ab tals doctrinas vé de fet à desconèixer per complet lo punt cardinal d'ahont emanen los drets dels vasconcats. Perque sos *furs*, es à dir, sas llibertats, sas lleys polítiques constitucionals, com nascudas de la distinció d'origen, historia y llengua, son patrimoni d'una rassa que, ab tendència à la desaparició ò sens ella, no deixà de tenir sas llibertats, no concedidas explicita ni implicitament per un poder extrany, sino nascudas y creadas en la propia vida, reconegudas fins fa poch ab la sanció legal d'una tradició y prescripció inveteradas. Per aixó nostra unió ab Castella no foa unió *natural*, es à dir, unió que espontàneament surgís de la identitat de naixement, inclinacions, tendencias, costums, llenguatge, sino unió *refejada* pactada ab aquella muletilla que apareix en tots los regoneixements de Senyors y Reys, *en tant en quant*. Y ningú pot negar que fins lo present sigle, aixís y no d'altre manera s'ha entés nostra incorporació à Castella, y per lo tant s'ha reconegut (encare que implicitament), la distinció real entre nostres drets y los que poguessin tenir Aragó, Catalunya, Valencia, etc.

D'ahont clarament se dedòheix, tenint ademés en compte la protesís del poble vasch contra las lleys abolicionas de sas llibertats, que nostre dret subsisteix en la actualitat en lo mateix estat que tingué en son origen, y que, per lo tant, no deuen confondre ab altres conceptes. Heus aquí per qué nostra causa vin-

culada à las d'altres pobles. Heus aquí per qué en punt à dret estém completament desligats d'aspiracions estranyas.

La malicia dels partits que sapiguenthó y entenent-ho aixís, han donat vida à una política de llèstima confusió, es ja temps que s'deixi veure ben manifesta, alimentada potser per la confusió que en nosaltres malheixos regna en punt à conèixer ab legitimitat la verdadera noció de nostres drets.

Es, donchs, necessari, que nosaltres nos empapém de que los Furs son los últims vestigis de la historia de Euskalèria, y lleys dels vascos, y res més. Y es precis també que sentim profundament que vincular sa recuperació à la concessió à las demés regions per un poder que està encare en lo lloch dels entes possibles, es una de tantas inconsequencias que tergiversan lo verdader sentit dels *Furs*, y que supeditan nostras aspiracions à las aspiracions de partits es donat vida à aixó que anomenan *cuestió foral*, que com totas las questions polítiques, es un de tantos assumptos, ahont campejant la maliciosa confusió de la creu à la fetza, quedan sempre insolubles y desnaturalisats.

(Del *Euskalduna*.)

Secció... ¿Amena?

Hi ha dias en que un se troba de mal humor, que si no fossin los poetas, un casi no sabria com posarlos. La veritat es que contra aqueix mal no hi ha medicina que hi valgui en cap pot de casa l'apotecari. La ciencia mèdica desde Hipócrates cap aquí ha avançat molt. Avuy, si un te mal de ventre, mal de cap, mal de... tot, fins mal de caixa, que es tot lo mal que un pot desitjar, no te mes que arribare al apotecari del cantó, li aplican algun específich, y com oli en un llum. Pero espereu un dia que patiu de mal humor, y aneu à explicarho al apotecari pera que us dongui un bon remey. Si aquell senyor no te alguna poesia, a proposit pera fervos llegir, ja poden entornaryosen al lli: no hi ha remey pel vostre mal.

Avuy, me trobava de mal humor y per sort me va m'ha vingut una poesia d'aqueixas à la mà, no feig mes que passarhi la vista y res, lo cap despejat y l'cor mes alegre que unna pascuas.

La publica un diari de la provincia, d'aquells que posan al peu de *su colaboració particular* (*Se prohibe la reproducción*). Be, jo ya ho veig no hi ha que extranyerho, l'especificich està acreditat y hira que prohibir la venta sense autorisació del autor. Com avuy tot se falsifica!

Aqueixa poesia, perteneix al género patriòtic y comensa aixís y acaba com venrà l lector:

La Patria pone en mis manos

el polvoriento laud

que, con acordes galanos,

borró los duelos tempranos

de mi ardiente juventud.

Pobre patria! Quan faltada de poetas deu estar quan ha d'acudir à posar lo llaut en tals mans! Oh, y s'ven que deu portar pressa, perque ni sisquera s'ha prés la molestia de treureli la pols.

Be, ya ho diuhen que son un poch deixats los de per aquella terra que parlan castella.

Bardo cansado y errante

hoy pulso las cuerdes flojas

tembloso y vacilante...

Espanya pide que cante

su heroismo y sus congojas!

Bardo cansado y errante! se veu que deu venir de lluny aquest bardo. Lo que es de mena no n' ve pas. Are's comprén perquè arranca uns sons tant des-trempats el llaut; esclar, com que te las cordes fluixas!

¡Madec triste y apenada que de la suerte el revés muestra à la incierta mirada como rastrea à sus piés la hija por su nombre honrrada!

¡Es la patria de Pelayo! ¡La mas grande entre las grandes! La que, ajena à vil desmayo, infundió el fuego del rayo à sus legiones de Flandes!

¡Tot ayxó ha sortit del seu cap? Vostè arribará à presidir l'Academia de la llengua y la de l'Historia. Cap poeta, fins avny ho havia dit ayxó tant valent y tant nou. Y cuydado, que s' en han dit de disbarats y vulgaritats.

¡Es la valienta matrona que su brillante corona sin macula puede alzar ¡hundándose en Trafalgar! ¡inmolándose en Gerona!

Ayxó hi acaba de donar lo cop de gracia; si faltés un erit à la llista aquí l' trobarian ben rellevant. ¡Girona! ¡Trafalgar! ¡que tragich!

¡La que en luchas colosales logra ceñir en su sien los laureles inmortales! ¡La que sepulta en Bailén las águilas imperiales!

¡Hola! aquí si que encare no hi haviam arribat. ¡Bailén! ¡Que bailen! Se'n pot ben riure de tots los poetas patriotics. Vostè si que fins ab las cordas fluixas se riu de las liras mes ben trempadas. Al dia que s' determini à afinar l' instrument, farà la competencia als poetas vius, als morts y fins als que encare meman.

Aunque la hija aventurera hoy en el pecho te hiera, cesa, España, en tu zoz-bra.... ¡Para defenderte, sobre un girón de tu bandera!

Ya n' está ben segur l' autor d' aqueixa poesia que un tros de sa bandera sobra pera defensarla? Se coneix que V. deu ser molt aficionat als toros, que ab un tros de drap vermell n' hi ha prou pera defensarse de la fera. Lo que es Espanya, las insurrecciones li van costant bastant caras, y molt será que no hi perdi tota la bandeá, fins lo pal y tot, y tot ayxó gracias als que com vostè li cantan aqueixa grandesa imaginaria y li omplen lo cap de fantasmas, fent d' ella l' etern Don Quijote, que te forsas pera vencheo tot... fins que l' han d' arreplegar estes peis camins sense alientos d' entornarsen a casa, ahont lo cridan los seus interessos particulars, que cuydantios li darían pera portar una vida arregladeta.

No continuhi per aquest camí, senyor poeta. ¿Encara no se'n enriuen prou d' Espanya las nacions civilizadas?

¿No veuen com ja m' ha passat lo mal humor? Lo mal será que are haurá agafat al autor de la poesia.

ARTS Y LLETRAS

Fragment de les "Vergini delle Roccie" den GABRIEL D' ANNUNZIO

...Y ella pujava entre nosaltes dos, lentament, d' esglaó en esglaó. Com els esglaons eren molt amples, ella feia un pas sobre cadascún i s' aturava un instant abans de posar el peu sobre l' esglaó següent; i l' alternativa dels passos volia que ella aixequés sempre l' mateix peu. Fatigada per la repetició d' aquest acte, ella abandonava un xic el seu cos, sobre ls seus genolls vacilants, i deixava anar aqueixa voluntat orgullosa que are sbans are tenia la seva persona dreta com l' espiga més perfecta. Are, un deixament imprevisit ondulava aquét cós superb; un nou ritme n' revelava les gracies obedients, les flexibles virtuts de l' amor. Era tan forta la potença emanada d' aqueixa hermosa criatura que jo no podia apartar els meus ulls dels seus

moviments, i m' torbava al seu darrera per a envoltar-la tota am la meva mirada. Semblava que ella impulsés el meu esperit cap à l' epoca maravillosa en que ls artistes extreien de la materia adormida aqueixes formes que ls homes consideraven com les úniques veritats dignes de ser adorades sobre la terra. I, contemplant-la, pujant sobre ls seus passos, jo pensave: «Es just que ella quedi intacte. Ella no més podria ser posseida sense vergonya que per un deu». I, mentres la seva testa altiva passava en la claror com en seu element natal, jo sentia que la seva bellesa anava a assolir la perfecció de la maturitat, l' hora breu del seu més preciós desponcellament; i jo remerciava à la fortuna per haver-me concedit un sital espectacle. «Oh! jo l' adoraré, més no gosaré estimar-la; no gosaré esguardar en la seva ànima per serpendr' hi l' seu secret. Am tot, cada un dels seus moviments revela que ella és feta pera l' amor, pero pera l' amor esteril, pera la voluptat que no feconda. Mai les seves entranyes portarán el farcell que desforma, mai l' onada de llet inflará l' pur contorn del seu pit».

Traduhit per Joan Perez Jorba.

CRÓNICA

OBSERVACIONES METEOROLÓGICAS del dia 8 d' Octubre de 1897

FACILITADAS PER D. RAMON GISPERT.

Table with meteorological data including Barometre aneroide, Grau d' humitat, Pluja en 24 horas, Aygua evap. en 24 h., Estat del cel, Observ. particular, and Temperaturas (Maxima, Minim., Term. tipo).

Sessió del Ajuntament

Presidida per l' Alcalde y ab assistencia dels regidors senyors Gay, Quer, Casagualda, Mas, Nongués, Jordana, Vergés, Palleja, Briansó, Mayner, Güell y Romero, se celebrá ahir à las 7 del vespre, de 2.ª convocatoria corresponent à la actual setmana.

Se doná compte d' un estat comparatiu del moviment ocorregut en las caixas de Consums en lo passat mes, resultant que s' han recaudat 2.000 pessetas més que en lo de Septiembre del any anterior.

Lo Consistori quedá enterat que per la Delegació d' Hisenda s' aprobá l' expedient d' adopció de medis pera fer efectiu la cupo de Consums.

Igualment l' Ajuntament s' enterà que podia recullir 500 pessetas que un parent de D. Francesch Vieto deixá pera la Casa de la Caritat.

S' aprobaren varis estats del moviment de las caixas del Ajuntament durant lo passat mes y la distribució de fondos pera l' present.

Igualment s' aprobaren los dictamens emesos per la secció de Foment à las sollicituts de varis particulars pera fer obras en las casas de sa propietat.

De la mateixa secció de Foment, se llegí l' resultat de la informació oberta, à instancia de la denuncia del regidor senyor Vergés, que s' desfeya l' Cementiri vell y s' aprofitava la pedra en la cloaca que construeix lo Municipi en la Rambla de Miró.

S' aprobaren varis comptes de particulars y acabá l' despaig ordinari.

L' Alcalde digué que havent caygut los conservadors probablemente fora aquesta la darrera sessió que presidís.

Lo senyor Jordana feu un prech pera que s' reunís la Comissió encarregada de recaudar fondos pera la classe treballadora.

Lo senyor Nongués demaná, que s' fassin economias, puig digué que semblava que ningú se'n recorva y que tots los regidors assistissin à las seccions.

Lo senyor Briansó feu present en sa qualitat de President de la secció d' Instrucció pública que en aquesta s' portaren à cap todas las economias possibles.

Lo senyor Gay diu que no s' ha de salvar lo Municipi ab economias que després la practica fa que resultin ilusorias, sino procurant nivellar los pressupostos y dedicant aquest assumpto tot lo temps que li requereix y tractantse en sesiones secretas.

Lo senyor Vergés abundá en las ideas del senyor Nongués.

Y no haventhi cap mes assumpto de que tractar, s' aixecá la sessió.

Ahir al vespre, en la plassa de Prim, dos subjectes anomenats Joseph Sedó y Bernich y Joan Sedó Vives, vehins d' aquesta ciutat y de La Secuita, respectivament, y trobantse un d' dells que li feya la bullida i vi en lo cos, se barallaren, després d' una curta disputa, resultant lo segon ab una ferida al coll produhida per un ganivet de butxaca.

Al ser reconegut lo ferit en las Casas Consistorials per lo metje forense Sr. Borrás, aquest declará la ferida de pronóstich reservat, essent conduhit lo Sedó y Vives al Hospital civil y l' Sedó y Bernich à la presó.

Del fet ne té coneixement lo Jutjat d' instrucció, qui s' contituhi en lo quartet d' inspecció dels baixos de las Casas Consistorials.

Feya temps que en las nostras crónicas no haviam registrat barallas de la naturalesa d' aquesta.

Fa alguns dias que ns afavoreix ab la seva visita nostre apreciat colega El Defensor de Vinaroz portaveu del partit fusionista en dita ciutat valenciana. Li deixém establert lo cambi.

Sabém que nostres ilustrats colegas La Actualidad de Valls, y Diario de Vilanova y Geltrú deixan de rebre Lo SOMATENT que se li hi envia puntualment.

Ará que l' senyor Marqués de Lema deixará la direcció del ram, ¿no podria normaliserlo son successor aquest servey?

S' ha fet càrrech del Govern civil d' aquesta provincia lo president de la Diputació provincial senyor Rabassa.

Sembla que ha presentat la dimissió de son càrrech l' actual ordenador de pagos de nostre Municipi, puig presidint la sessió d' ahir, digué: «que s' creya sería la última que presidiria».

Los empleats tots del Municipi, si tinguessin cuartos, celebraran aytal nova menjantse un pollastre, pera referse del disgust que pendrian el llegir ans d' ahir en nostre apreciat colega local La Autonomia, la noticia que s' havian portat à Tarragona 5.000 pessetas, mentres que à ells, pares de familia, se ls hi deuen sis mesadas.

Nos escriuen d' Ulldcoona que l' dia 23 d' aquest mes, en dita important vila, s' hi celebraran las firas anyals, à las que hi acut gran número de vehins dels pobles d' aquella comarca y de la regió valenciana.

Hem sigut atentament invitats pera la funció extraordinaria que tindrà lloch demá diumenge en la societat «El Alba».

Gracias mil per las atencions que ab nosaltes ha tingut la Junta de la mateixa.

Segons un telegrama oficial, las tropas espanyolas han pres als insurrectes res menos que 14561 caixas de dinamita.

Ab lo que s' veu, tenian lo ferm propòsit de volar tota l' Isla.

Demá y passat demá celebra sa important fira la vehina vila de Alcover. Enguany sembla que s' veurá molt concorreguda, puig apart de que de cada any revesteix més importancia, enguany se preparan grans festejos y diversions à fi d' atreure la curiositat dels forasters. Entre aquestas festas, se compta una escullida funció en un teatre que s' inaugurarà y alguns balls populars.

Aquestos dias tota la premsa parla de la carta d' en Frasuelo fent constar que per ara no pensa tornar à torejar.

Aquesta y la d' en Weyler son un parell de cartas, dos reys d' espasas, que venen donant bastant de joch. dugas classes d' espasas que à Espanya sempre son trunfos.

Diuhen de Zaragoza que ls aficionados à la cassa observaren avans d' ahir grans vols de grullas, precursoras dels frets.

¿No podria ser un vol de cacichs y politichs que s' dirigissin à Madrid à vendre si pescan res ab lo cambi de govern?

Procedent de Bergen arribá ahir en lo vehi port de Tarragona lo vapor «Salamanca» que conduceix 30 mil kilos de bacallá per la acreditada casa d' aquesta plassa Massó y Ferrando.

Se diu que en breu recalará en lo port de Barcelona lo yatch «Clementine», en lo que viatja de rigoró sin-cógnit lo rey dels belgas.

SECCIO OFICIAL

Registre civil
del dia 7 d' Octubre de 1897.

Naixements
Rita Cunillera Aleu, de Higinio y Remigia.
Matrimonis
Cap.

Defuncions
Maria Vallverdú Llovera, 3 mesos, Valloquetas, 5.
—Francisco Balada Anguera, 57 anys, Plaça del Castell, 1.—Ramon Miró Vendrell, 80 anys, Martí Napolità, 15.

SECCIO RELIGIOSA

Sant d' avuy.—Sant Dionisi.

CULTS RELIGIOSOS

Parroquia de Sant Francesch
Demà a dos quarts de vuyt del matí tindrà lloch la Comunió general en Ntra. Sra. del Carme y a dos quarts de cinch de la tarde lo Rosari y demés oracions de costum ab exposició y professó per la Iglesia.

Parroquia de S. Joan Batista (Providencia)
Demà diumenge, donará principi en aquesta Iglesia la solemne Novena que la Arxiofradia Teresiana d' aquesta ciutat tots los anys dedica a sa excelsa Mare Sta. Teresa de Jesús.

Tots los dias a las sis de la tarde se posará de manifest a S. D. M. resantse a continuació lo Santíssim Rosari, ab lo fi de guanyar las Indulgencias que durant aquest mes d' Octubre concedeix lo Santíssim Pontífice, seguirán los exercicis de la Novena y sermó que está a cárrech tots los dias del Rvnt. P. Vidallet, de la Companyia de Jesús, finalisant ab la Reserva del Santíssim.

Lo divendres, festivitad de Sta. Teresa, a dos quarts de deu se cantarà un solemne Ofici ab acompañament d' armonium, y predicará las glorias y virtuts de la Santa lo referit P. Vidallet. La Comunió general tindrà lloch lo diumenge 17 durant la Missa de las 8, ab la plática corresponent, La part de cant está a cárrech de las Religiosas d' aquest Convent.

Sant de demà.—Sant Francisco.

SECCIO COMERCIAL

Moviment del port de Tarragona

Entradas del dia 7

De Génova y escalas, en 5 dias, vapor «Grao» de 1.010 toneladas, ab bocoyos buyts, consignat a don A. Mas.
De Barcelona en 6 horas, vapor «Gijón», de 446 ts., ab efectes, consignat als senyors H. de B. Lopez.
De Bilbao y escalas, en 20 dias, vapor «Leonardo», de 215 ts., ab dinamita, consignat a J. Vilar.
De Liverpool y escalas en 19 dias, vapor «Turia», 937 ts., ab efectes, consignat a don M. Fénech.

Despatzadas

Pera Port-Vendres gol. «Joven Pepita», ab vi.
Pera Malaga y escalas, vapor «Grao», ab efectes.
Pera San Pedro de Pinatar vapor «Leonardo», en lastre.
Pera Ayamonte y escalas, l. «Trinidad», ab carga general.
Pera Bilbao y escalas, vapor «Gijón», ab efectes.
Pera Liverpool y escalas v. «Turia», ab efectes.

J. Marsans Rof

Representant: JOAQUIM SOCIATS
CARRER SANTA ANNA, 26.—REUS

Ultima hora de la Bolsa de Barcelona a las 4 de la tarde d' ahir:

Interior	64.87	Filipinas	
Exterior	80.27	Adnanas	96.87
Amortizable		Cubas 1886	95.25
Fransas	19.30	Cubas 1890	79.
Norts	24.75	Obs. 6 0/0 Fransa	94.75
Exterior Paris	62.68	Obs. 3 0/0	52.25
Paris	28.30	Londres	32.30

Se reben ordres de Bolsa pera Barcelona, Madrid y Paris.

Descompte de cupons, compra y venda al comptat y per compte agé de tota classe de valors, compra de monedas y bitllets de tots los paissos.

BOLSI DE REUS

Cotisations realizadas en lo dia d' ahir a Barcelona facilitadas per lo corredor en aquesta ciutat D. Antoni Demestre.

Interior	65	Fransas	19.30
Exterior	80.27	Cubas vellas	95.25
Colonial		Cubas noves	79.
Norts	24.75	Adnanas	96.87
Obligacions Alm	80.27	Oblig. 3 0/0 Fransas	94.75
		Filipinas	32.30

Diu lo telègrafo que en lo darrer consell de ministres s' ha acordat rellevar al general Weyler.

¡Quina llástima, are que en quatre mesos ens hauria acabat la guerra de Cuba! Encara que 'l creyém del tot convenient, aquest rellevo será per ell una arma poderosa, puig sempre podrà dir que si no acabá la insurrecció, la culpa es del govern, que 'l rellevà avans de finir lo plasso que fixá.

¡Y pensar que alguns se 'l creuran!

Los fédéraux de la Bisbal de Girona han celebrat la festa cívica del sis d' Octubre en commemoració de la heróica defensa que en tal dia de 1869 feren del federalisme ls bisbalencs, contra las tropas manadas per lo general Crespo, que lingenen d' aixecar lo siti de la vila gracias als valents esforços dels seus defensors alguns dels quals moriren en l' acció.

Aquest any hi havia un motiu de més pera celebrar la festa, y era aquest l' haver fa pochs dias passat per dita vila en Salmerón ab los demés unitaris que 's diuhen de la fusió republicana y celebrat un acte principalment encaminat a otegar l' esperit federal del baix Ampurdá. Los fédéraux, donchs, han volgut contestar a las arts dels unitaristas ab accents de virilitat a la catalana, y además de la acostumada visita al panteó de las victimas han celebrat un meeting en lo que ha regnat molt entusiasme; y en lo que parlaren los senyors Jesús Simón, Ribera, Racolta, Barceló y Comas, resumint lo senyor Laporta, que havia anat a la Bisbal pera presidir l' acte.

Lo discurs del senyor Laporta consistí en una ressenya dels gloriosos quadros de la historia catalana, en abominar de la política de negoci, en la exposició del programa federal, y en la necessitat d' un esforç suprem pera portar la republica. Los parafoes mes aplaudits foren los que dedica al enaltime de la familia y de la lengua, y a combatre las exageracions en que a vegadas han caygut alguns propagandistas federales donant pretext aixís als atachs de mala fé dels unitaris.

A la Habana hi ha hagut una manifestació pels carrers en favor d' en Weyler. Una comissió de manifestants se dirigí a la capitania general y allí en Weyler, contraposantse en absolut a las manifestacions del partit que mana y del mateix govern, va dir que a la guerra sols s' hi te de respondre ab la guerra. Que no modificaria 'l sistema que havia seguit fins are y que avans deixaria 'l mando de la isla. No 's descuydá d' alabarse un xiquet, no sols sino per no perdre la costum.

Com se veu, la cosa marxa que ni sobre rails.

Lo recaudat ahir per concepte de Consams en la Administració d' aquesta ciutat, puja a la cantitat de pessetas 894.95.

Bibliografia

TARRAGONA CRISTIANA

Historia del Arquebisbat de Tarragona y del Territori de sa Provincia, per D. Emili Morera.

L' ilustringrat escriptor, corresponent de la Academia de la Historia, D. Emili Morera Llauredó, ha comensat a publicar una historia del Arquebisbat de Tarragona y del territori de la seva Provincia, que promet esser molt important.

Es per demés fer constar la gran importancia que l' Arquebisbat de Tarragona té dins de l' Historia general de Catalunya, puig ja desde avants dels temps de Sant Olagner, los fets de nostra provincia se veuhen mesclats constantment ab los dels Comtes de Barcelona y mes tart ab los del Regne d' Aragó. Aixís es que possehint la obra del senyor Morera, se possehirá a la vegada una verdadera historia de Catalunya desde 'ls fonaments de la constitució de la nacionalitat catalana.

Als molts y celebrats documents ja coneguts, lo senyor Morera promet ajuntarn'hi d' inédits de gran importancia, que segons diu, donarán molt de llum posant en clar molts fets fins are nebulosos de molts poblacions del Camp, com soa Reus, La Selva, Alcover, Alforja, Prades, Citarana, y tots quant estigueren relacionats ab lo poder del Arquebisbat.

Avuy comensa a repartirse aquí a Reus lo primer y segon cuadern (primera entrega) un total de 48 planas y son preu es una pesseta. De las suscripciones ne está encarregada la llibreria «La Regional» carrer de Jesús, 31, ahont deurán dirigirse tots los que vulgan possehir tant important obra.

PARIS	
Exterior.	67.85 Norts.
	GIROS
Paris.	28.30 Londres 32.30

ANUNCIS PARTICULARS

Academia Fortuny

Ensenyansa de dibuix, pintura y modelat

BIRIGIDA PER

RAMON CASALS

Premiat ab medallas, diplomas y mencions honoríficas en varias exposicions, alumno per oposició del «Regio Instituto di Belli Arti» en Roma.

Ensenyansa de dibuix lineal, adorno, figura, paisatge, natural, pintura al oli y l' ayguada.

Dibuix y pintura ab model etc.

Carrer Major núm. 28, pis 1.er—Reus

CLASSES DE MÚSICA

Per lo professor Estanislao Mateu

Quedan obertas desde primer d' Octubre en casa 6 a domicili.

Curs especial de piano y cant.

Arrabal Sta. Anna, 64, entressuelo.

TELEGRAMAS

Madrid 8.

Un despaig de Nova York diu que, segons un telègrama de Jamaica, ha aparegut en aquella isla la febre groga, y la infecció s' ha propagat ab rapidés. La virulencia de la malaltia es extraordinaria, sobre tot entre 'ls soldats europeus. Hi ha molts atocats, y entre 'ls demés habitants hi ha gran pánich. Se diu que las autoritats de Jamaica han tractat d' ocultar la existencia de la epidemia.

També a Nova York hi ha gran alarma per haver ocorregut allí cassos de febre groga. Ahir hi hagué a Nova York 8 invasions y 2 defuncions.

—S' assegura que en quant Martinez Campos tingué coneixement de la carta del general Weyler, qual contingut li notifica, expedió un cablegrama preguntant-li si havia autorisat sa autorisació y mantenía sos extrems. Lo general Weyler ha contestat:

«No retiro ni una coma de la carta y siéntome satisfecho de que la bayan publicado.»

L' efecte que aquest nou conflicte ha produhit y 'ls comentaris a que dona lloch, confirman que al temps que s' dirigia la carta al general Azcárraga, s' enviá copia a persona encarregada de sa publicitat.

—Dinhen de la Habana que la manifestació en favor de Weyler es objecte dels comentaris més vius y apassionats. Lo «Diario de la Marina publica un enérgich article censurant la manifestació. Las frases de dit diari en contra dels organissadors de la manifestació han causat gran enutj en la Lonja.

«La Lucha» senyala com un síntoma grave que la opinió y 'l sentiment dels espanyols a Cuba apareixi distanciat de la opinió dels polítichs y de part de la opinió de la Península.

«La Unión Constitucional» aboga per la continuació del general Weyler en lo mando del exércit de Cuba, y reproduceix las importants declaracions que feu lo general als manifestants.

Diversions públicas

Teatro Fortuny

Gran Companyia de Sarsuela y Opera espanyola pera la próxima temporada d' hivern.

Llista del personal

Mestre Director, D. Francisco Perez Cabrero.—Primera tiple de opera, Srta. Avelina Corona.—Primera tiple de sarsuela, D.ª Carme Perez de Isaura.—Altra tiple, Srta. Lluís Perez Cabrero.—Altra tiple, D.ª Mercé Perez Cabrero.—Característica, Sra. Sirlilla.—Primer tenor, D. Francisco Alcantara.—Altre tenor, D. Nicolau Bobé.—Tenor cómic, D. Lluís Senís.—Primer barítono, D. Castro Gascó.—Altre barítono, D. Marián Martinez.—Primer baix, D. Daniel Banquells.—Altre baix, D. Jaume Segura.—Galan jove, D. Francisco Fernandez.—Mestre de coros, D. N. N.—Primer apunt, D. Lluís Santafé.—Traspunt, D. Anton Güell.—Mestre de ball, D. Enrich Fernandez.—Coro d' abdos sexes, 24.

Imp. de G. Ferrando.—Plaça de la Constitució.

